

Lo Catalanista

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan.

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Calderón, 36.

Representació Administrativa á Barcelona

Libreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell. 2 rals al mes.

Fora. 8 " trimestre.

Un número sol. 0'20 ptas.

Anuncis á preus convencionals.

REFORMAS EN LA LLEY DE RECLUTAMENT

Lo ministre de la Governació ha remés al de la Guerra, pera son exámen y aprobació, varias reformas á la vigent lley de reclutament, las quinas se plantejarán en l' allistament del actual reemplás.

Entre ditas reformas, las mes principals son las encaminadas á evitar reclamacions com las presentadas per l' Ajuntament de Sabadell y demés Ajuntaments de son partit Judicial, ab motiu del excessiu número de minyons demanats á Catalunya, comparada ab altrás regions espanyolas.

També las reformas s' encaminan á exigir responsabilitats á las comissions provincials per ocultacions de minyons sorteja-bles en Asturias.

Segons nostres informes, lo minyó qu' haja sigut declarat exent de quintas contra la lley, será destinat á Cuba, á mes d' exigir la responsabilitat criminal que li corresponga al metje que l' haja declarat inútil y també á la comissió provincial que no l' haja inclós en lo sorteig.

Aixís ho han publicat tots los periódichs de Madrid y de la capital de Catalunya, aféginthi que ditas reformas las ha acullidas favorablement la opinió.

Ja ho veuhren los catalans mansos, los pobres d'esperit y tots los fables partidaris de cortesias y revinclaments d'espèr nada: tot just comensada á Sabadell la protesta, ja dihen buscar los medis de evitar la inhumana explotació que de molts anys ens ha sigut víctima Catalunya.

Las instancias de las Diputacions catalanas, *suplicant* las mes, y fins en sentit prou enérgich alguna, com la de Tarragona, quina actitud digna y patriótica mereix l'aplausó dels bons catalans, no lograren lo que, segons sembla, ha lograt lo *meeting* de protesta celebrat á Sabadell.

Aquest fet ha de animar als demés pobles de Catalunya, alguns d'ells ja disposats á protestar com se mereix de tan gran injusticia. No cal fiarse massa de las promesas. Convé seguir avant en nostras protestas fins que 's traduheixin en fets las anunciadas reformas.

No es hora encara de cantar victoria.

La cortesía d' en Navarro Reverter

Pera que se 'n fagin càrrech los bons senyors d' aquest pays á quins la vinguda de 'n Navarro y alló de la cortesía, va treurer de tino, copiem del *Heraldo de Madrid* en castellá y tot perque aixís farà mes efecto, los parrafets que van á continuació.

•PROTESTA JUSTA.—Los viajeros del expreso de Barcelona, que hasta la estación de Matillas vinieron en unión del señor ministro de Hacienda, se manifiestan muy agradecidos á dicho señor, por la delicada atención que con ellos tuvo al ordenar se formase un tren especial para uso exclusivo de S. E.

Así se desprende del siguiente telegrama que nos remiten aquellos:

Señor director del *Heraldo de Madrid*.

Matillas 8 (8,55 m.)

(Recibido el 9 á la una y media de la tarde).

«Viajeros del tren expreso de Barcelona, detenidos en Matillas arbitrariamente, puesto que el ministro de Hacienda salió para Madrid llevándose la máquina útil, protestan enérgicamente de los graves perjuicios y privaciones originadas por dicha detención, y le ruegan lo publique con las siguientes firmas, que constan en el libro de reclamaciones de la estación.—*Joaquín Rincón.*—*Joaquín Martí Serra.*—*Balbino Valcárcel.*—*M. Núñez.*—*Jaime Company.*—*Francisco Miquel.*—*V. Balaniya.*—*Salvador Mestre.*»

En Madrid se sabía que el señor ministro de Hacienda regresaba á toda prisa á la capital, puesto que venía directamente en vez de hacerlo por Castellón y Valencia, en donde le esperaban nuevas ovaciones (?). Na-

die creia, sin embargo, que la cosa fuese urgente hasta el punto de dejar abandonados á su propia suerte, casi en medio del campo, á los pobres viajeros que tenían derecho á llegar á Madrid en el expreso, llevándose S. E. la locomotora como si tal cosa. En el extranjero las cosas pasarían de otro modo; pero en España, el Sr. Navarro Reverter habrá dicho:— ¿Soy ó no ministro?

¿Que hi diuen ab aixó los cortesans de Catalunya?

Els que converteixen la cortesia ab cortesania quan se tracta dels polítichs com en Navarro, y aquest, en cambi, deixant á camp rás als pobres paysants nostres que tenían perfecte dret pera arribar á Madrid com 'l ministre.

Oh! y sort que se n' anava *ovacionat* de Catalunya, que sino qui sab si á més de la locomotora s' endú 'ls abrichs dels viatgers pera escalfar sa *regal* persona.

¡Ab homes com aquest anéuloshi ab cortesias!

SECCIÓ POLÍTICA

Lo de Cuba, com ja van veyent nostres llegidors p r los periódichs, s' enreda cada dia mes y va presentantse mes perdut com mes temps passa.

D' uns quants dias á aquesta part s' ha encarregat del assumpto la premsa de gran circulació y no cal dir que en pochs dias n' han fet feyna.

S' han encarat ab lo general Martínez Campos, culpantlo de tot lo que allí passa com si fos un fills seus los lladres que de tant temps venen saquejant á Cuba, promovent la terrible insurrecció actual ab sas concupiscencias y 'l general de Sagunto ab tots los prestigis de que 'l rodejavan no fa gayre, ab tot 'l sentit comú que se li reconeixia y ab tot 'l patriotisme y bon seny ab que 's portava, corre perill de que pagarà la festa.

Lo govern conservador sembla que afluixa devant de la impopularitat ficticia que la premsa dels cinch céntims li prepara y està á punt si no ho ha fet ja de rellevar al pacificador de las Espanyas, per malalt, per cansat, ó per la excusa mes bonica que trobin á forsa de agnsar l' ingeni.

Si 'n Martínez Campos hagués tingut verdadera llibertat d' acció á bon segur que horas d' ara la guerra fora ja acabada y no per las armas que no 's conquista brutalment á un poble, victima tants anys de explotacions indignas sinó mitjantsant convenis qu' haguessin assegurat la tranquil·litat y la autonomia dels fills de Cuba.

D' aquesta manera tal vegada hi haguera hagut encara temps pera conservar las relacions comercials ab las Antillas que es lo que constitueix la verdadera germanó entre 'ls pobles de la terra. Avuy tal com han posat las cosas los *guerreros* de la premsa, podém donar per perduda tota relació y per trencat tot lligam d' afecte ab la que fou un temps la perla de la corona espanyola.

Lo general que sustitueix á Martínez Campos, imbuït de las falsas ideas que á Madrid predominan, portat per lo malehit orgull castellá, causa primordial de totes nostras desventuras, creurá segurament que las llagas inferidas á la dignitat dels cubans per las malversadors de la cosa pública d' Espanya, ab foch y sanch 's curan y atiará la

llyta que Dea no vullgui presculi caràcters d' horror y d' extermini per las duas bandes.

O molt nos equivoquem, ó la premsa madrilenya nos haurà ficat altra vegada al camí d' una ruina ó d' una vergonya.

¡Mes que s' hi ha de fer!

¿Ab goberns débils y desagrahits que sols se recordan de Cuba per lo que 'ls te compte la seva explotació política y administrativa y olvidan per complert lo comerç espanyol, que pot esperar Espanya y sobre tot nostra Catalunya?

Al visitar lo ministre d' Hisenda á la Reyna Regent pera donarli compte de son viatge á Barcelona, manifestà dita Senyora son desitj de venir á Catalunya pera visitar los principals centres de producció, expresantse durant la conversa *moltes vegades en llengua catalana*.

¡Que dirán d' aquest rasgo de delicadesa y bon sentit, los catalans renegats y 'ls forasters sense educació del Ateneo de Barcelona!

Los Roselló, los Fiter, los Puig y tots los menja-pans qu' allí pululan, renegant de la llengua del país y sens dignitat per sostenir com correspon sas bastardas doctrines cara á cara, que pensan fer devant d' aquest acte de respecte del jefe del Estat á la llengua de Catalunya?

Au, noys, que feu tan parats; á buscar firmes per la protesta.

Un d' aquets dias per poch si no perdem al benémerit ministre de Gracia y Justicia senyor Tejada y Valdosera.

Tornava de la firma de Palacio quan al arribar son cotxe enfront del ministeri de la Guerra se trenca l' eix del carruatge, cayent á terra la caixa del cotxe.

Sort que 'l cotxero pogué deturar al acte lo trot dels cavalls, que sinó 'ns arrossegan al representant de la Justicia espanyola y qui sap si 'ns 'l desgracian.

Nosaltres, desde 'l moment que ha sigut un incident sens importancia, nos alegrém de la noticia y ab gust la fem pública.

Aixís veurán los mals pensats que creuen que en la Administració pública sols lo dels contribuyents ván á tres quarts de quince, que també 'ls governants van d' igual manera.

Veritat es que la administració espanyola es mes qu' escandol, es ja un colmo; pero d'ia sia en honor de la veritat, succeheix lo mateix desde 'ls cotxes dels ministres als carros de las escombrarias dels poblets sense importancia.

Que si en los pagos y cobros encara hi han classes en lo d' estar ben servits podriam donarnos las mans si acostumessim á encaixar ab gent d' aquella mena.

L' HOSPITAL NOU

III

Si de veras fos la Caritat lo fi que persegueixen los partidaris del nou Hospital, com deyam en l' article anterior, no hi havía motiu de cap mena pera mourer tant soroll com s' ha mogut novament, d' un quan temps á aquesta part, contra nos-

tra Casa de Caritat; perquè ni ella, ni las Juntas que l' han administrada fins are, ni totes las demás personas que en son servey hi ha empleadas, tenen la culpa de tants y tantíssims defectes com se l' hi trovan. La Casa de Caritat dona y ha donat de si tot quant podia donar; y si s' compara lo que s' fá are en ella ab lo que s' feya tan sols deu anys enrera, resulta que 'ls serveys que presta en nostra ciutat son extraordinaris sobre tota ponderació. Y si algú creu qu' al expressarnos aixís exagerém, que s' procuri un estat dels treballs y milloras que en tots sentits s' han fet en aquest Assil, durant los deu anys últims, per exemple, y s' convencerá per poch que s' hi fixi, de la veritat de tot lo que acabém de dir. De manera qu' avuy resulta clar com la llam que quant mes ha treballat nostra Casa de Caritat en benefici del pròxim y de Sabadell en general, y si massa 'ns fan dir fins per los de fora d' aquesta ciutat, mes mal contents ha tingut y major ha sigut lo nombre de sos detractors. Per tant, los que en tot aixó hi tingan bona fé, los hi supliquém que s' prenguin la molestia d' arribarse fins al Negociat de Beneficencia de nostre Excm. Ajuntament, á fi de que en presencia dels documents y demás datos, que creyém no 'ls hi serán negats, se convensin per sos propis ulls de las infundadas acusacions que s' han fulminat contra nostre benèfic Assil.

Quan lo foc de la verdadera caritat es lo qu' inflama lo cor del home y es aquest l' únich motiu que l' obliga á socorrer al pròxim, lo primer que procura es atendre y satisfer las més apremiantes necessitats, á fi de que 'l desvalgut no mori, ó no desfallesqui, per la tardansa del socorro. Donchs be, si procurém investigar si es aixó lo qu' han fet dins de Sabadell los partidaris del nou Hospital, veurém que nó. Poch han atinat ab altrás necessitats més urgents, perquè portats de son esperit privat s' han cregut que arribant á cap tan sols son projecte, ja quedavan cubertas totes las atencions de la Beneficencia pública de Sabadell; pero com deya 'l poeta castellá: *Lisardo, en el mundo hay más.*

Y així es. Perquè, bo será tenir un Hospital nou. Los forasters admirarán tal volta nostra magnanimitat. Tal vegada alabin nostra filantropia com s' acostuma á dir en llenguatge modern, y podria esser que diguessin també que *Sabadell ha entrado en*

el concierto de las ciudades cultas y que se saben regir por si solas; pero repetirém ab lo poeta que en el mundo hay más, porque de tot aixó no 'n farém res, ja que pot donarse 'l cas de que mentres alabin lo nou edifici que s' haigi aixecat pera Hospital, y aquest cas no faltarà, lo verdader pobre, lo necessitós vergonyant estigui morint en sa casa, faltat de tot auxili, ó porque aquest tardi ó porque aquest no arribi may, com hem tingut ocasió de comprobar per experiencia propia més d' una vegada; referintnos al parlar d' aixó á la Beneficencia oficial, porque, grat sia á Deu, en eixa terra encara hi nía la caritat cristiana y aqueixa es la qu' esmena no pocas voltas las deficiencias d' aquella.

D' aixó qu' acabém de dir ne fém comanda á los partidaris del nou projecte. Si tantas ganas tenen de practicar la caritat y de que 's socorri al pròxim del modo degut, no 'ls faltarán medis ni ocasions d' exercitar tan lloable virtut. Procurin indagar de veras com marxa la Beneficencia domociliaria (1); si s' auxilia del modo que 's deu á n' els malalts pobres y de si verament se 'ls tracta com deu ferse en tot país civilisat. Una volta investigat aqueix ram y vistos de prop los moltíssims defectes de que pateix, ja 'ns sembla que variarán d' opinió.

Una volta haguessin vist, lo qu' hem comprovat per nostres propis ulls, de que a uns malalts, lo metje municipal ó hi va molt poch, ó no hi va may (aixó ho dihem sent honrosas excepcions); ó be si fa las visitas ab freqüencia, no recepta cap medicament, pretextant que 'l Municipi no vol massa receptas, ó be, com ha succehit en molts cassos, obligant, *velis nolis*, al malalt á que passi al hospital, á bon segur que tota aquesta gent que tan se preocupa per los pobrets de nostra terra, hauria cambiat á n' aquestas horas de modo de pensar y foren, sens dubte, los primers en pregonar que si be convé tenir bon Hospital, molt més importa que aquells malalts que no volen deixar la llar payral, siguin, en tot y pera tot, atesos en las suas necessitats; puig may hem cregut que s' hagués instituhit lo cos de Beneficencia municipal pera indicar ó manar als malalts pobres que pera curarse de las suas malalties passessin á las salas de

(1) No 'ns referim per res al nou projecte que té 'n estudi l' actual Ajuntament respecte d' aquest ram.

nostre Sant Hospital, sino, molt al revés, que 's creá, com ho mana segons tenim entés, la llegislació actual, pera l' assistència dels menesterosos que volen quedar-se á la sua casa.

Molt mes diríam encare sobre aquest assumpto sino tinguessim por de ferlo massa pesat, porque son molts, moltíssims los comentaris que s' hi poden fer, y además porque també 'ns hem proposat dir alguna cosa sobre l' estat deplorable de nostra presó que, tan en l' ordre higiénich com en l' ordre moral, deixa molt que desitjar, y ahont mes que en cap altre lloch de nostra estimada ciutat, haurían de dirigir sa *compasiva* mirada tots los que s' enterneixen devant la perspectiva d' un atacat de qualsevol febre infecciosa que, sense amparo de ningú, no 's sápigam ahont col·locarlo, per no haverhi en aquesta població lloch apropiat pera tals cassos. Mes com en lo tocant á la presó hi ha molt que referir, ho deixarem, ajudant Deu, per l' article pròxim.

LO BATXILLER DE VALRÁ.

¡UNA ALTRA VÍCTIMA DEL CASTELLANISME!

No hi ha gayres dias, davant d' una de las salas de la Audiencia provincial de aquesta ciutat se celebrava un judici oral.

La processada era una dona de mitja edat, endressada, d' ayre simpàtich, cara de dona de sa casa... Los seus fets y modo de vestir deyan á las claras que era la mestressa de una casa d' obrers.

Lo dia abans del judici li digué aquesta dona al seu defensor, qui li feya certas recomanacions:—Pero *allá* parlan en castellá; y jo, que no l' entench gayre, no sabré ni qué diuen, ni qué 'm preguntan, ni qué passa... L' advocat, fent un gros sospir, mirá de tranquilisarla, dihentli que ja li traduhirian en catalá lo que á ella li preguntessen.—Oh! y ¿que ja ho entendrán los jutges lo que jo diré? ¡Si son castellans!—Com l' advocat li digué que també las paraulas d' ella serían referidas en castellá als magistrats (cosa que no sempre succeheix), la dona replicá:—Pero, jo no ho sabré conèixer si en castellá ho diuen ben be lo que jo hauré dit en catalá.—Son defensor li oposá que ja ell cuydaria d' esmenar qualsevol equivocació, y la dona plegá las rakens, puig ja no podia continuar las sense por de ferir al qui li dispensava la seva assistència. Probablement no 's quedá del tot tranquila; pero menys que ella va quedarhi l' advocat, qui, per una experiencia ben amarga, sabia l' horrible valor de realitat dels duptes que assaltavan al talent natural de aquella dona.

Era aquesta acusada d' haver donat un cop de bastó á una minyona, en venjança de maltractes que havia fet á una parenta d' ella.

Arribada l' hora del judici, y asseguda que fou la processada, lo President del tribunal, parlant en castellà, y ab aquell confús apressament del qui fa anys que cada dia formula la mateixa pregunta li diu si 's regoneix reu del delict de que es acusada per lo fiscal. La bona dona, que no es acostumada á tenir tractes ab la justícia y que tenia 'l cor que li anava com una ala de colom desde que 's trobava en aquell banquet tant esglayador, va respondre tot tremolant: ¡Sí, senyor!

Era lo més evident d' aquest mon que no havia entés la pregunta del President. Tant evident era com que constava en blanch y en negre que aquella dona rebutjava tota responsabilitat per aquell fet, y que 'l President sabia que aquella dona era vinguda al judici pera demanar al tribunal que reconegues la seva ignocencia.

Péro ¿y tot aixó qué hi feya? ¿Qué hi feya que hi hagués en la lley processal un article que mana fer aquesta pregunta *con toda claridad y precisión*? Aquella dona havia dit, *si, senyor*. Agafantse d' aquest sí senyor, lo judici estava llest, la sala 's treya del davant un amohino y guanyava una hora de llibertat ab que no comptava...

A aquella bona dona, se la privá aixís de provar la seva ignocencia, y va ser condemnada!

—Y aquí teniu una dona, una germana nostra de patria, esposa d' un treballador, mare de duas infelissas criatures, á la que la tiranía del castellà, la imposició del castellà en la administració de la justícia en nostra terra, li costa ser declarada delinquent y la pèrdua de sa llibertat, havent d' abandonar casa, marit y fills pera anar á complir una condemna tant malament imposada.

Aixó, no direu pas que son declamacions; aixó es un fet ara mateix succehit en aquesta Audiencia; encara ara podriau sentir los jemechs, y veure corre las llágrimas d' aquesta víctima del castellanisme...

¿Y no se us esborrona la pell?... ¿La vostra sanch catalana, no se us es arborada al cor?

Fora precis que ja no quedés aquí una espurna ni de patriotisme, ni de sentiment de justícia, ni sisquera de pietat.

¿Sí? ¿La heu sentida la fiblada de la indignació davant de la iniquitat triomfanta, davant de la patria catalana injuriada en sos fills, davant del despotisme foraster que 'ns ve á maltractar á casa?...

Y, donchs, s'au consecuentes, y sobre tot, siau dignes! Los qui sabém la llengua del déspota, no hem de témer aquest perill, es cert pero ¿y 'ls nostres germans? ¿Y ja sabém si 'ls nostres fills, ó 'ls fills de nostres fills— ¡la sert es mudadissa!—haurán pogut apéndrela aquesta llengua? Y, en fi, pujant á la altura desde ahont ha de mirarse tota cosa ¿no es aixó una iniquitat? No es una horrible injustícia? No es un afront á la dignitat de Catalunya? Y no son los humils, los qui no pòden instruhirse, los qui no tenen' ni l' art ni 'ls medis de desenredarse de las terenyinas de las lleys?

La causa catalanista, es la causa del dret, es la causa de la dignitat del país, y es la causa de la defensa dels humils y desvalguts.

¿Entendrian cap d' aquestas cosas, aquells botiflers qui van al Ateneu á protestar de la dignificació y dels drets de la llengua catalana?

Los usufructuadors de la vida social trevallen perque lo de baix vagi á dalt. Es fácil que se 'n adonin, quan ja no més ho puguin plorar.

N. VERDAGUER Y CALLÍS

(De *La Veu de Catalunya*.)

CONSISTORI DELS JOCHS FLORALS DE BARCELONA

CONVOCATORIA PERA 'LS DEL PRESENT ANY 1896

Als experts trobadors y honorables escriptors de Catalunya y de tots los antichs comtats y reyalms ahont la nostra llengua es parlada ó coneguda, 'ls VII Mantenedors del Consistori dels Jochs Florals de Barcelona en l' any XXXVIII de llur restauració, saluta.

A fi de donar bon cumpliment á la honrosa comanda que 'l respectable Cos d' Adjunts nos feu lo dia 3 de Novembre del any passat, vos convidem á pendre part en los Jochs Florals d'enguay que, segons los Estatuts y bonas costums establertas, se regiran per lo següent

CARTELL

Lo primer diumenge de Maig vinent, que s' escau ésser enguany lo dia 3, se celebrarà la poética festa, en la qual serán adjudicats als autors de las tres millors poesias que hi opten, en los tres premis ordinaris que ofereix cada any l' Exm. Ajuntament de Barcelona, protector y ja de temps antich aymador de la Gaya Ciencia.

Lo primer premi, que es una *Englantina d' or*, será donat al autor de la millor poesia sobre fets històrichs ó gestas gloriosas de Catalunya, ó be sobre usatges y costums de nostra benvolguda terra, essent preferida en igualtat de mèrit la escrita en forma de romans ó llegenda.

De la segona jóya, la *Viola d' or y d' argent*, se 'n farà entrega al autor de la millor poesia lírica, relligiosa ó moral.

Lo tercer premi, anomenat d' «honor y cortesia», consistent en una *Flor natural*, s' adjudicarà á la millor composició en vers sobre tema que 's deixa al bon gust y franch arbitre del autor. Seguint la bella costum d' antich establerta, lo qui obtinga aquest premi deurà ferne present á la dama de sa elecció, la qual, proclamada «Reyna de la Festa», entregará desde son seti presidencial tots los altres premis al qui guanyadors ne sian.

PREMIS EXTRAORDINARIS

Diploma honorífich y una copa artística que ofereix lo Consistori á la millor composició en prosa sobre tema y género literari que 's deixa al bon gust y franch arbitre del autor.

A més lo Consistori ha rebut pera adjudicar en la mateixa festa 'ls següents premis:

Un brot de tarenjer de ferro y argent, ofrena del Eminentíssim senyor Cardenal Arquebisbe de Valencia, doctor don Ciriach de la Sancha, que s' adjudicarà a «la millor composició poètica sobre costums populars religioses del Regne de Valencia.»

Un objecte artístich, dáiva del Excm. é Ilm. senyor Arquebisbe de Tarragona, doctor don Tomás Costa, «al poeta que millor componga unas coplas d' istil popular, apropòsit pera cantarse, sobre 'ls quinze misteris del Rosari, y que, a la bellesa de la forma, unescan la exquisitat del sentiment piados.»

Un objecte d' art, ofrena del Excm. é Ilm. senyor Bisbe de Barcelona, doctor don Jaume Catalá, que s' adjudicarà a «la millor monografia que tracti de la influencia de las Creuadas en lo decorat de las Iglesias del Occident y especialment de las imatges de la Mare de Deu, sa postura, sas robas y demés adminiculs, il·lustrant y comprovant l' argument ab referencia al major número d' exemplars que 's troban en nostra terra catalana.»

Diploma honorífich y mil pessetas, que ofereix l' Excm. é Ilm. senyor Bisbe de Vich, doctor don Joseph Morgades, pera adjudicarse a «la Gramàtica de la Llengua Catalana que millor exposi y rahoni las opinions sobre la materia, més dignes de tenirse en compte avuy dia.»

Lo donador ofereix publicar lo treball premiat en número limitat d' exemplars y cedrne gratuítament a qu' vulgui fer observacions que serveixen pera arribar a la ulterior redacció d' una Gramàtica revestida de tota la autoritat possible al present.

Un objecte d' art, ofert per l' Ilm. senyor Bisbe de Menorca, doctor don Joan Comes, pera «la millor relació en prosa de la Conquesta de Menorca feta per lo Rey Alfons XIII d' Aragó.»

Un objecte d' art, ofrena del Ilm. senyor Bisbe de Terol, doctor don Antoni Estalella, pera ésser adjudicat a la millor «ressenya històrica d' alguns dels principals establiments benèfichs de Barcelona fins a mitjants del present sigle, fent notar l' esperit verament cristià y català que 'ls animava.»

Una ploma de plata, oferta per l' Ilm. senyor Bisbe de Tarragona, Administrador Apostòlich de la Diócesis de Solsona, doctor don Ramon Ru, al autor de «la millor monografia del Ex convent de Franciscans de Bellpuig (Diócesis de Solsona), baix sos aspectes històrich y artístich.»

Un objecte d' art, dáiva de la Excm. Diputació provincial de Tarragona, pera «la millor novel·la o cuadro referent a costums d' aquella provincia.»

Una viola de plata, oferta per la Diputació provincial de Lleida, al autor del millor «cuento o llegenda en vers en que 's descrigui una festa popular, fira, aplech o festa major d' un poble de la provincia.»

Un objecte d' art, ofrena de la Unió Catalanista, que s' adjudicarà al autor de la millor «colecció d' inscripcions en catala breus y apropiadas

pera fixarlas de manera adequada en los monuments y llocs de Catalunya més relacionats ab los grans fets de sa historia, al objecte d' ensenyar é ilustrar al poble.»

Un objecte d' art, ofert per la Lliga de Catalunya «al millor Compendi d' Historia de la literatura catalana en forma adequada pera generalisar son coneixement

Un volum ricament encuadernat de *L' art bizantin au xe siecle* per Schlumberger, ofert per lo Centre Excursionista de Catalunya, pera ésser adjudicat al autor de la «millor monografia sobre un monument, població ó comarca de Catalunya.»

Una ploma d' argent, oferta per la Associació Popular Regionalista, al millor «estudi sobre 'l caràcter nacional del poble catalá y medis pràctichs per interessarlo en lo renaixement regionalista de Catalunya.»

Una medalla d' argent, oferta per l' Ateneu Barcelonés, á la «millor monografia ó estudi d' un dels escriptors següents: Don Joseph Yxart, don Joseph Coroleu, don Frederich Soler, y 'l pintor don Ramon Martí y Alsina», que Catalunya acaba de perdre.

Una paleta, pintada per los socis del Circul Artístich de Barcelona, oferta per dita Societat al millor «estudi sobre las arts plásticas á Catalunya.»

Una escriptoria d' argent y marbre, ofrena de don Bonaventura Bassegoda, pera ésser adjudicada á «la més complerta colecció de noms y dats biográfichs é històrichs d' artistes y artífices catalans y extrangers que hagin treballat á Catalunya durant los sigles XIII, XIV y XV.»

La colecció complerta de las *Obras musicales de J. S. Bach*, oferta per lo mestre don Francisco Alió pera adjudicarse «al millor estudi sobre cançons populars catalanas y sas tonadas.»

Per aquest premi 'l Consistori 's reserva la facultat d' assessorarse de personas técnicas per la part musical del tema.

Un diccionari de la Academia de la llengua castellana, ofert per una agrupació de catalans, á la «millor poesia humorística, ridiculisant als catalans que, per ferse veure, en lloch d' usar lo seu idioma, malmeten lo dels altres.»

D' aort ab los Estatuts dels Jochs Florals, podrán concedirse 'ls accésits y mencions honoríficas que 'ls Mantenedors judiquin ben merecuts.

Totas las composicions deurán ésser de tot en tot inéditas y estar escrites en antich ó modern catalá d' aquest Principat de Mallorca ó de Valencia, ó en qualsevol dels dialectes del mitjdia de Fransa, ab tal que 'ls autors procurin escriurelas de la manera més semblant al antich provensal ó catalá literari.

Tots los treballs, rigurosament anònims, y escrits en lletra clara é intel·ligible, deurán ésser remesos á la Secretaria del Consistori (carrer de Gignás, número 39) avans del mitjdia del primer d' Abril vinent, junt,

cada lliu, ab un plech clos que contingui l' nom del autor y dugui demunt escrit lo títol y lema de sa composició.

No s' entregarà'l premi adjudicat al autor qual nom no consti clara-ment expressat en lo plech respectiv; ó vagi en forma d' anàgrama, pseudónim ó altra contrassenya.

Los plechs que continguin los noms dels autors no premiats se crema-rán com de costum, al acte mateix de la festa.

Lo Consistori's reserva per un any; á comptar del dia de la festa, la propietat de las obras premiadas.

D' acort ab lo previst en los Estatuts, se publicarà un cartell extraordi-nari en lo cas poble de rebres altres premis.

Què'l Senyor vos dongui llum d' inspiració pera cantar ab esperit verament català la *Patria, la Fè y l' Amor*, y á nosaltres discreció en ju-dicar y acort en premiar als més dignes.

Fou escrit y firmat lo present cartell en la ciutat de Barcelona, al primer de Janer de 1896 per los VII Mantenadors: Narcís Oller, *President*; —Joseph de Echegaray. —Teodor Baró. —Joseph Serra y Campdelacreu. —Ramon Casellas, —Joan Almirall y Forasté. —Antoni Gallissà, *Secretari*.

NOVAS

Diuenge passat morí en aquesta ciutat á la edat de 75 anys, la res-pectable senyora donya Eulària Dulcet y Lloberas (E. P. D.).

Bona prova de las moltes simpatias de que disfruta la apreciable fa-mília Griera, fou lo num rós seguit que acompanyà la conducció de la difunta.

Descansi en pau, y rebi sa apreciable família lo més sincer pésam per tan irreparable pèrdua.

—Segons junta general que celebrà diuenge passat la societat Cir-col Sabadellés, quedaren nòmrats pera varis càrrechs, en la Junta Di-rectiva, don Joseph Sallarés Deu, don Jaume Viñas y don Ramon Romeu.

—La festa que celebràren los carreters d' aquesta ciutat ab motiu de son patró Sant Antoni Abad, fou com tots los anys celebrada ab festes religiosas, passadas y ballés en lo Teatre Euterpe y Cafè Sabadellés.

—Dimecres y dijous pròxim celebrarà sa festa major lo veí poble de Sant Vicens de Junqueras (Creu Alta.).

—El Foment del Treball Nacional de Barcelona ha entregat á aquest Gremi de Fabricants, la suma de 3630 pessetas pera repartir als 22 re-servistas d' aquest Districte judicial. La Junta Directiva de la citada Corporació, ha acordat procedir al immediat reparto de las 165 pessetas que tocan á cada un de dits reservistas avuy diuenge; á las deu de de-mati; en el saló de junts del mateix Gremi.

—En los baixos de las Casas Consistorials hi ha exposat al públich cópia autorisada del allistament general dels mossos concurrents al Reemplás d' aquest any.

—Avuy, demá y demá passat, celebra sa festa major ab funcions religiosas, concèrts y balls, la vila de Monistrol de Montserrat.

—Los socis de l' Associació Popular Regionalista se reuniren en Concell general lo dia 11 del mes que som. Foren aprovats los estats de comptes y 'ls actes del Concell directiu, y s' elegiren pera cubrir los càrrechs vacants los socis senyors Albareda, Danyans, Monfort, Fàbregas, Balil y Vallés.

Se proposá un vot de gracias pe 'l Concell directiu, però á proposta d' alguns socis y del mateix president no s' aprová, per creure que 'l compliment d' un dever no necessita d' estímul parlamentaris.

—En la platea del teatro Euterpe tindrán lloch avuy dos extraordinaris balls de tarde y vetlla, corrent los programas á càrrech de la aplaudida orquesta *Muixins*.

En lo Saló Sabadellés (Jan) tindrán lloch també dos grans balls de tarde y vetlla. Los programas están confiats á la reputada orquesta *Fatxendas*.

—Ahir al matí en la parroquial iglesia de Sant Feliu, contragueren matrimoni nostre estimat amic y company de causa don Gervasi Torras ab la simpática senyoreta donya Dolors Segarra.

Foren padrins de boda nostre director don Antoni de P. Capmany y don Joan Salas.

Lo Rvnt. Rector Sr. Baltá, fou qui benehí las esposallas.

Desitjém moltes felicitats als joves esposos.

—Referintse á la injusticia de las quintas diu nostre company «Las Quatre Barras.»

Ais importants meetings que patrocinats per sos Ajuntaments s' han celebrat en l' industriosa ciutat de Sabadell y á Mollet del Vallés, pera protestar contra l' excés de cupo senyalat á Catalunya en lo darrer reemplás del exercit, sembla que 'ls seguirán altres que tindrán lloch á Manresa y Mataró. La causa d' aquestos meetings no pot pas ser mes justa ni mes noble. Carregar á Catalunya una lleva de 2.300 homens mes dels que en justicia li tocan, pera alleugerirlos d' altres regions, es una iniquitat é injusticia que demanan reparació. En aquest sentit nosaltres que á son degut temps donarem la veu d' alerta sobre aquest assumpto preguém á nostre Ajuntament que en us de son deber é imitant la conducta patriótica de las corporacions municipals ja citadas, organisi de comú acort ab los representants de totas las forsas vivas del pais una gran reunió pública pera protestar d' aquell senyalament de cupo, y reclamar al Govern sian retornats á las llars tots los joves que tan indegudament se

troban al servey de las armas. Pensi l' Ajuntament que d' aquets 2.300 minyons alguns ne corresponen á aquesta zona Militar y segurament n' hi haurá varios de Vilafranca. Per deber de justicia, y per sentiment de caritat creyém que val la pena de fer un acte. Si nostra corporació popular se determina á ferlo, no hi ha dubte que tindrán 'l pais á son costat.

—L' Excm. é Ilm. senyor Bisbe de Vich, donant mostra de son entusiasme per la próxima Exposició de Bellas Arts é Industrias Artísticas, ha remés al alcalde senyor Rus y Badia, president de la Comissió Organitzadora, la següent comunicació.

«Després de la Reunió, res més á propòsit que l' Art pera procurar la cultura dels pobles. En nostres temps, donchs, que tantas cosas nos atrauen y lligan á la terra, es altament plausible 'l pensament d' aqueixa Ecma. Corporació disposant exposicions de Bellas Arts é industrias de caràcter essencialment artístich pera aixecar los esperits á la regió serena de lo bell y de lo estètic que tan be disposa pera la práctica de las virtuts relligiosas y cívicas. En aquest concepte, y pera correspondre á la invitació del Excm. Ajuntament, tinch lo gust d' oferir un premi de mil pessetas al autor del baix relleu que representi la Sagrada Familia de Nazareth, com vaig oferir en la Exposició passada y no fou adjudicat. Las condicions pera sa execució las deixo enterament lliures á la intelligent Comissió Organitzadora, sían ó no las m teixas del any passat. D' aquesta manera, sens apartarme del tema qu' es d' actualitat potser ofereixi ocasió als artistes qu' aspiraren la altre vegada á aquest premi d' aprofitar travalls ja fets y facilitar ab aixó son concurs á la obra de V. E. tan plausible y bona. Deu guardi á V. E. molts anys.—Vich, 11 de Janer de 1896.—Joseph, Bisbe de Vich.»

—Una cuarentena de felibres de Montauban han decidit formar una escola pera cultivar lo rich idioma del Llenguadoch. Portará 'l nom de *Escola Carnicolo*. S' ha nombrat la següent junta per aquest any. *Capiscol* d' honor, M. Ostela, felibre majoral; capiscol, M. A. Querey; sub capiscol, M. Cassagne, Pbré.; secretari, Marcel Pradel. Desijém bona sort y llarga vida á la nova escola felibrenca.

—En la Junta general ordinaria celebrada el dia de cap d' any en la «Associació Catalanista» de Reus se verificaren eleccions y foren elegits Excm. Sr. D. Bernat Torroja, President honorari; D. Anton Serra, President efectiu; D. Ramón Vidiella, Vis-president; D. Pau Abelló, Tresorer; Vocals: don Jaume Llorens, D. Carles Fumanya, D. Joseph Camps, D. Sebastiá Marimón, D. Francisco Viarnés y don Faustí Planás y Secretaris, D. Anton Marca y D. Cassimir Boqué.

—En virtut de las eleccions verificadas el diumenge passat en el Centre Catalanista de Girona, sa Junta directiva ha quedat constituïda en la forma següent: President, don Joaquim Botet y Sisó; vis-president, don

Emili Sagner; bibliotecari, don Joseph Morató y Gray; tresorer, don Pere Roca Jordà; vocals, don Joaquim Franquesa y don Frederich Gircós; secretari, don Joan Vinas y vis secretari, don Pere Loperena.

—En atenta circular nos comunica nostre distingit amic, l'atvocat y notari del districte de Sabadell don Ignaci Muñoz y Alabau, haber obert son despatg en lo carrer de Gracia n.º 152.

—Lo próxim dimars dia 21 del corrent en la parroquial iglesia de San Cugat de Barcelona se celebraran á les 10 del matí, funerals pera 'l bé de nostre plorat amic qui fou en vida excelent catalanista, lo jove Joan Jaumandreu y Frigola. Recomaném als numerosos amics ab quins contava en Jaumandreu en nostra ciutat se dignin assistir á dits funerals.

—Com anunciarem, lo passat dissapte celebrá lo «Centre Escolar Catalanista de Barcelona», la sessió inaugural del present curs. A dit acte, que resultá de gran importancia, hi assistiren representacions de totes las societats catalanistas y escullida concurrencia. Los senyors Margenat secretari, y Cambó president, foren obgete de grans aplaudiments en sos respectius discursos.

—Ha aparegut de nou á la llium pública, nostre estimat company «Las Cuatre Barras» de Vilafranca del Panadés.

Li doném la benvinguda.

—Han sigut ja publicadas las bases pera 'l certamen que 'l Centre Escursionista de Catalunya ha obert pera premiar la millor Geografia catalana que 's presenti.

—Tractant de la vinguda del senyor Navarro Reverter, diu entre altrás cosas «Lo Regionalista».

«Compteu, donchs, si devém estar contents: tot lo que s' está fent, port. presó, palau de Justicia... tot, se paga ab diners de Catalunya. Fins las oficinas destinad s á espremer nostras butxacas nos las deixan pagar ab impostos extraordinaris.»

«Be es veritat que Barcelona sola paga cada any 70 milions de pessetas (la décima part de tot lo d' Espanya); be es veritat que l' Estat espanyol nos explota fins en las cosas mes petites; però també es cert que tenim lo *gran honor* de que 'ls nostres diners serveixen pera fer la Puerta del Sol, l' Hipódrom y la Plassa de Toros de Madrid, pera sostenir lo Teatro Real de la vila de l' ós y pera engreixar á tota la llopada de la Cort.»

«També es indubtable, y la colonia castellana no s' ha atrevit á desmentirho, que enguany nos han estafat 2.300 milnyons, enviats á Cuba pera defensar la santa turronada.»

«Peró si tot aixó es veritat incontrovertible, també es molt cert que als catalans no 'ns queda á las venas mes que sanch d' orxata, perque

si 'ns, sentíssim de las fuetadas, si estimessim la sanch de nostres germans, si tinguessim una sola gota de dignitat, en lloch de rebre á la gent de Madrid ab músicas y techs, los rebriam de segur ab demostracions mes prácticas y mes merescudas.»

OBRAS NOVAS DE MOSSEN JACINTO VERDAGUER

**San Francesch.—Jesús infant
Flors del Calvari**

De venda en las principals llibrerías.

BANCH DE SABADELL

Pren á descuento y negociació cupons Interior, Exterior, Amortisable y Billets Hipotecaris Isla de Cuba, venciments corrents.

Horas de despatx: de 9 á 12 matí, tots los dias feyners.

Se compran sellos

usats de correus, coleccions y correspondencia antigua ab sellos usats, particularment del any 1850 al 1870.

Dirigirse á Barcelona á D. Joseph Fernández Brabo, Corts, 132--2.º--3.º. Informes en la Administració d' aquest periodich.

ENSENYANSA TEÓRICA Y PRÁCTICA DE TEIXITS

Á CÁRRECH DE

D. ANTONI DE P. CAPMANY

1. Curs. Composició de lligaments y teoría de teixits

2.º Curs. Práctica de teixits, monturas y pasatjes

SABADELL.—Carretera de Manresa, núm. 9.—SABADELL.

Imprempta y Eneuadernacions de Pere Tugas, Carrer de Calderon, 36.—SABADELL.